

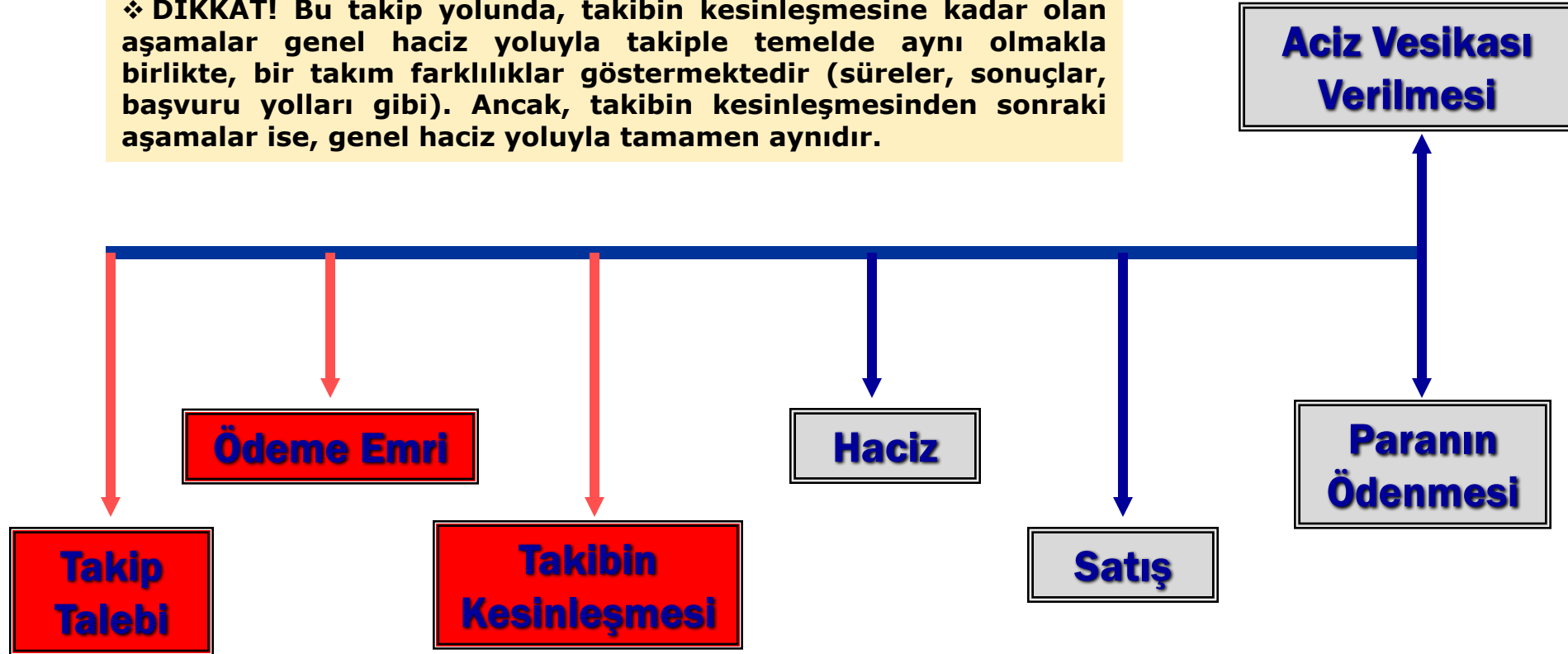
İCRA ve İFLÂS HUKUKU

KAMBIYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLUYLA TAKİP

© Bu doküman eğitim amacıyla hazırlanmış ve öğrenciye verilmiştir. İzinsiz çoğaltılması ve satılması halinde gerekli cezaî ve hukukî yollara başvurulacaktır.

KAMBIYO SENETLERİNE MAHSUS HACİZ YOLUYLA TAKİP

❖ **DİKKAT!** Bu takip yolunda, takibin kesinleşmesine kadar olan aşamalar genel haciz yoluyla takiple temelde aynı olmakla birlikte, bir takım farklılıklar göstermektedir (süreler, sonuçlar, başvuru yolları gibi). Ancak, takibin kesinleşmesinden sonraki aşamalar ise, genel haciz yoluyla tamamen aynıdır.

KSMHYT'in DÜZENLENİŞİ (m. 167-176)

- TTK'da düzenlenmiş kambiyo senetlerinin özelliğine uygun olarak, İİK'da kambiyo senetlerine ilişkin takip yolu ayrıca düzenlenmiştir. Alacağı için elinde kambiyo senedi bulunan alacaklı, mutlaka bu yola başvurmak zorunda değildir; genel haciz yoluyla takip de yapılabilir.
- Alacaklının bu yola başvurabilmesi için alacağının senede bağlanmış olması ve bu senedin de kambiyo senedi niteliğinde olması gerekir. Kambiyo senetleri TTK'nda düzenlenmiş olan bono (TTK m. 776 vd.), poliçe (TTK m. 671 vd.) ve çek (TTK m. 780 vd.; 5941 sy. ÇekK.). Alacaklının elinde bir kambiyo senedi yoksa veya senet bu vasfı taşımıyorsa, bu takip yoluna başvurulamaz; genel haciz yoluyla takip yapılmalıdır.
- Alacağı rehinle temin edilmiş bir alacaklı, bu alacağı için aynı zamanda kambiyo senedi almışsa, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapmak mecburiyetinde olmadan, doğrudan kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla takip yapılabilir (m. 45/II, 167/I).
- Kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla takip, genel haciz yoluyla takip prosedürüne paralel düzenlenmiştir, takibin temel aşamaları da aynıdır. Her iki takip yolu arasında, sadece takip yolunun kesinleşmesi aşamasına kadar farklılıklar bulunmaktadır (ayrıca m. 170b atfı)

TAKİP TALEBİ (m. 167)

Takip talebi, genel haciz yolundaki esaslara uygun doldurulur (m. 167/II; m. 58). Ancak kambiyo senedinin özelliği dikkate alınarak, takip talebine ayrıca senedin cinsi, tarihi ve numarası yazılmalıdır.

▪ **Senet Takip Talebine Eklenir:** Kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile takipte, kambiyo senedinin aslını ve borçlu sayısı kadar onaylı örneğini de takip talebine eklemesi gerekir (m. 167/II). Takip konusu çekse ve bankaya ibraz edildiğinde kısmi ödeme söz konusu olmuşsa, çekin ön ve arka yüzünün onaylı fotokopisi banka tarafından çek hamiline verilir, çek hamili de bu fotokopiyle takip yapabilir (ÇekK m. 3/VI). Alacaklının borçluya karşı talepte bulunabilmek için ödememe protestosu çekmesi gereken hallerde, kambiyo senedi ile birlikte protestonun da takip talebine eklenerek icra dairesine verilmesi gerekir.

▪ Alacaklı senedi icra dairesine vermemiş veya itiraz ve şikâyet süresi dolmadan geri almışsa, borçlu, *yedi gün içinde şikâyet* yolu ile **ödeme emrinin iptalini isteyebilir.**

TAKİP TALEBİ

İCRA MÜDÜRÜNÜN İNCELEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

❑ Takip talebini, kambiyo senedini ve varsa protesto evrakını alan icra müdürü, takip talebinin kanunî unsurları **(m. 58)** taşıyıp taşımadığını incelemesi yanında, şu hususları incelemek zorundadır **(m. 168/I)**:

- *senedin kambiyo senedi olup olmadığını,*
- *takipte bulunan alacaklının bu yola başvurma hakkının bulunup bulunmadığını, (burada ÇekK'nun ilgili hükümleri ile, konuyla ilgili geçici maddelerine ayrıca dikkat edilmelidir)*
- *senedin vâdesinin gelip gelmediğini.*

❑ İcra müdürü, genel haciz yoluyla takipten farklı olarak, verilen senedin **kambiyo senedi olup olmadığını ve takip hakkının bulunup bulunmadığını** inceler **(m. 168/I; m. 170a)**. İcra müdürünün bu takdiri aleyhine, **beş gün içinde şikâyet** yoluna başvurulabilir **(m. 168/I, b. 3; 170a)**.

❑ Ancak, **vâdesi gelmeyen** bir senede dayanarak takip yapılırsa, **şikâyet** süresi beş gün değil, **yedi gündür (m. 16)**.

ÖDEME EMRİ (m. 168)

- ❑ İcra müdürü, incelemeyi yaptıktan sonra, gerekli şartların oluştuğu kanaatine varırsa, borçluya kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla ödeme emri *(10 örnek)* gönderir **(m. 168/I)**.
- ❑ Ödeme emri temelde iki bölümden oluşur. Bunlar, takip talebinde yer alan alacaklıya, borçluya ve takip konusu alacağa ilişkin kayıtlar ile ihtar kısmıdır. Ödeme emrinde nelerin yer alacağı **m. 168/II'de** belirtilmiştir.
- ❑ Ödeme emrinde;
  - *ödeme emrine itiraz (ve özel şikâyet) süresi 5 gün,*
  - *ödeme ve mal beyanında bulunma süresi 10 gündür.*
- ❑ Ödeme emrine kambiyo senedi ve varsa protesto evrakının örneği de eklenir.

ÖDEME EMRİNE KARŞI KONULMASI (m. 169-170a)

İTİRAZIN YAPILMASI (m. 169-170)

⇒ **NEREYE? İcra Mahkemesine.**

⇒ **HANGİ SÜREDE?** Ödeme emrinin borçluya tebliğinden itibaren **beş gün içinde** (*Burada itiraz ve ödeme sürelerinin farklı olduğu unutulmamalıdır*).

⇒ **NASIL? Dilekçe ile**

⇒ **SONUCU?** Kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla takipte borca ve imzaya **itiraz satıştan başka icra takip işlemlerini durdurmaz (m. 169, c. 2; 170/I)**. Ancak, icra mahkemesi duruşmadan önce yapacağı incelemede, borçlunun itiraz dilekçesinde ileri sürdüğü hususları ve eklediği belgeleri dikkate aldığı anda, itirazın ciddi olduğu kanaatine varırsa, itirazla ilgili olarak esas kararını verinceye kadar **takibin geçici olarak durdurulmasına karar verebilir (m. 169a/II, 170/II)**.

İTİRAZIN İNCELENMESİ (m. 169-170)

İMZAYA İTİRAZ (m. 170)

□ İnceleme kural olarak GHYT hükümlerine (m. 68a) göre yapılır.

▪ **İtirazın kabulü halinde**, alacaklı, senedi takibe koymada kötüniyetli veya ağır kusurlu ise, alacağın %20'sinden az olmayan tazminata ve %10 oranında para cezasına mahkum edilir (m. 170/IV).

▪ **İtirazın reddi halinde**, borçlu, takip durdurulmuşsa senette takip konusu alacağın % 20'sinden az olmayan tazminat ve % 10 oranında para cezasına mahkum edilir (m. 170/III).

▪ Tazminatlar için talep aranmamıştır.

BORCA İTİRAZ (m. 169, 169a)

□ Taraflar duruşmaya çağılır (169a/I).

□ Borçlu, itirazını kural olarak kanunda belirtilen belgelere ispat edebilir (m. 169a/I-IV).

▪ **İtirazın esasa ilişkin kabulü halinde** (m. 169a/V, VI), alacaklı, senedi takibe koymada kötüniyetli veya ağır kusurlu ise, alacağın %20'sinden az olmayan tazminata mahkum edilir. Burada borçlunun talebi aranmamıştır

▪ **İtirazın reddi halinde**, borçlu, takip durdurulmuşsa, alacaklının talebi üzerine, senette takip konusu alacağın % 20'sinden az olmayan tazminat mahkum edilir (m. 169a/VI).

ÖZEL ŞİKÂYET (m. 168/I, 170a)

Borçlu, kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla takipte de şartları oluştuğunda daha önce açıklanan süresiz veya yedi günlük şikâyet yoluna başvurabilir. Ancak, kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla takipte, bu genel hükümlerin dışında özel şikâyet durumu düzenlenmiştir. Zira, icra müdürü burada bazı hususları ayrıca ve özel olarak incelemek zorundadır.

Senedin Kambiyo Senedi Vafına ve Takip Hakkına İlişkin Şikâyet (m. 170a; ayrıca ÇekK m. 3/VIII, geçici m. 3/V).

Süre: 5 gün

- Burada hem sebep hem süre özeldir.
- 170a maddesindeki düzenlemede, 2. ve 3. fıkradaki hükümlerin özelliğine dikkat edilmelidir.

Vadeye ve Senet Aslının Verilmemesine İlişkin Şikâyet (m. 168/I)

Süre: 7 gün

- Burada sebep özel, süre ise genel şikâyet süresidir.